

In afschrift aan: Provinciale Staten
Afdeling Strategie & Kennis

DATUM:	KENMERK:	ONDERWERP:
30 juni 2025	2025.06.30/RL	Advies NRD herinrichting N279 (Veghel – Asten)

Geacht college,

De provincie Noord-Brabant wil de bereikbaarheid, verkeersveiligheid en leefbaarheid op en langs de N279 tussen Veghel en Asten verbeteren. De provincie onderzoekt vijf opties om die doelen te halen, zoals het verbreden van delen van de weg, het realiseren van een middenberm, omleidingen bij Veghel en Dierdonk (Helmond) en het aanpassen van gevaarlijke kruispunten. Onze raden zijn gevraagd advies te geven over de Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD).

De N279 staat onder grote verkeersdruk die de komende jaren verder toeneemt. Oost-Brabant staat door de Beethovendeal voor een schaa sprong. Met naar verwachting 70.000 extra banen, meer inwoners en meer verkeersbewegingen maakt de regio een groeispurt, wat de druk op de N279 in de toekomst verder vergroot. Daarmee groeit ook de urgentie om te komen tot een toekomstbestendige inrichting van deze weg.

Ook staat de leefbaarheid rondom de N279 onder druk. Inwoners van Veghel-West, Beek en Donk-Noord en Helmond-Oost ervaren in toenemende mate overlast door verkeerslawaaï en verhoogde stikstof- en fijnstofconcentraties, met risico's voor hun gezondheid. Daarnaast leiden sluipverkeer en trage doorstroming op de N279 tot onveiligheid, hinder en onrust bij omwonenden. Dit verstoort de kwaliteit van leven.

De lange en complexe voorgeschiedenis van dit project laat zien dat een zorgvuldig en gedegen onderzoek cruciaal is. Na het besluit de Ruit rond Eindhoven niet te realiseren (2014) maakte de provincie een plan om de N279 op te waarderen. Dat plan werd in 2021 door de Raad van State vernietigd vanwege een ondeugdelijk verkeersmodel, onvoldoende onderbouwing van een omleiding bij Dierdonk en onvoldoende borging van de rechtszekerheid.

De belangen rond de N279 zijn groot en divers, wat ook binnen onze raden tot verschillende perspectieven leidde. Om als provinciebestuur voorbereid te zijn op de maatschappelijke vragen die leven, adviseren wij om het MER-onderzoek te verbreden. Wij doen vijf aanbevelingen:

1. Voeg een 2x2-baans over het hele tracé toe als zesde alternatief
2. Breng per alternatief de effecten op economie, gezondheid en leefomgeving expliciet in beeld
3. Toets in alle varianten de impact van openbaar vervoer, snelfietsroutes en deelmobiliteit
4. Bekijk milieueffecten niet te beperkt in ruimte en tijd
5. Kies voor een duurzaam en robuust voorkeursalternatief

1. Voeg een 2x2-baans over het hele tracé toe als zesde alternatief

De N279 verbindt het logistieke knooppunt Veghel met Brainport Eindhoven, Greenport Venlo en Duitsland en is daarmee van nationaal belang. Gezien deze strategische ligging van de N279 ligt het voor de hand om in het MER ook een alternatief op te nemen met 2x2-rijstroken over het volledige traject Veghel–Asten, waarbij de doorstroombaan expliciet wordt meegenomen. Een dergelijk alternatief ontbreekt in de NRD: de vijf onderzochte varianten voorzien uitsluitend in 2x2-rijstroken op het drukste deel Veghel–Helmond. Omdat tussen Helmond en Asten geen verbreding is opgenomen, blijft onduidelijk wat de effecten zijn van een volledige 2x2-variant op doorstroming, verkeersveiligheid en leefomgeving over het gehele tracé.

2. Breng per alternatief de effecten op economie, gezondheid en leefomgeving expliciet in beeld

De belangen rond de N279 zijn groot en divers. Uit de bijna 140 ingediende zienswijzen blijkt hoe sterk ecologische, economische en maatschappelijke perspectieven uiteen kunnen lopen. Bedrijven hechten aan goede doorstroming en willen een 2x2-profiel over het hele tracé. Bewoners vragen aandacht voor leefbaarheid en gezondheid en natuurorganisaties wijzen op het belang van behoud van landschap en biodiversiteit. Elk alternatief heeft voor- en nadelen, de perfecte oplossing voor iedereen bestaat niet.

Door per alternatief expliciet in beeld te brengen wat de effecten zijn op economie, gezondheid en leefomgeving, wordt zichtbaar hoe deze belangen in de afweging meewegen. Koppel aan elk belang heldere indicatoren, zoals reistijd en logistieke betrouwbaarheid voor economie, geluids- en luchtkwaliteit voor gezondheid en impact op biodiversiteit en hydrologie voor leefomgeving, zodat een helder vergelijkingskader ontstaat. Zo wordt duidelijk hoe de uiteindelijke weging leidt tot een voorkeursalternatief en waar aanvullende maatregelen (zoals stil asfalt, geluidsschermen of ecopassages) nodig zijn.

3. Toets in alle varianten de impact van openbaar vervoer, snelfietsroutes en deelmobiliteit

Het hoge autogebruik in deze regio is deels het resultaat van een beperkt OV-aanbod, een versnipperd fietsroutenetwerk en het ontbreken van mobiliteitshubs met deelauto's en –fietsen. Doordat snelle en betrouwbare alternatieven vaak ontbreken, pakken inwoners ook voor korte afstanden de auto. Dit belemmert niet alleen de klimaat- en gezondheidsambities, maar houdt ook het verkeersvolume op de N279 hoog. Een aantrekkelijk OV-systeem, een volwaardige snelfietsroute en toegankelijke deelmobiliteit kunnen samen een overtuigend alternatief vormen voor de auto.

Breng per alternatief in beeld welke bereikbaarheidswinst mogelijk is wanneer OV, snelfietsroutes en deelmobiliteit worden versterkt. Neem daarbij ook het sluiten van de Spoorwegring tussen Eindhoven en Nijmegen (spoor, tram of snelbus) mee als strategische schakel in het regionale netwerk (zie afbeelding). Door de effecten van zo'n brede mobiliteitstransitie per alternatief inzichtelijk te maken, ontstaat een completer beeld hoe en hoeveel autoverkeer structureel kan worden voorkomen en in welke mate de druk op de N279 daarmee kan afnemen.

Beeld uit Panorama Nederland: sluit de
Spoorwegring tussen Eindhoven en
Nijmegen (spoor, tram of snelbus)
College van Rijksadviseurs (2018)

4. Bekijk milieueffecten niet te beperkt in ruimte en tijd

In de NRD is geen duidelijk studiegebied geformuleerd, waardoor onduidelijk is in welk gebied de milieueffecten worden onderzocht. Hierdoor lijkt de beoordeling van milieueffecten zich soms te beperken tot effecten binnen het MER-gebied of tot de korte termijn. Het is wenselijk om ook buiten het directe plangebied en over een langere periode te kijken. Minder sluipverkeer buiten het MER-gebied kan bijvoorbeeld de leefbaarheid in omliggende kernen verbeteren. Verschuiving van verkeer kan de druk op A-wegen of kwetsbare natuurgebieden elders beïnvloeden. Daarnaast loopt het tracé midden door een beekdalgebied, wat betekent dat maatregelen ook hydrologische effecten op andere locaties kunnen hebben. Door dit bredere perspectief mee te nemen, ontstaat een vollediger beeld van de milieugevolgen van elk alternatief.

5. Kies voor een duurzaam en robuust voorkeursalternatief

Bij de keuze voor een voorkeursalternatief wegen kwaliteit en toekomstbestendigheid voor ons zwaarder dan de beschikbare financiële middelen. Beoordeel de varianten daarom eerst op hun inhoudelijke waarde en bekijk daarna hoe het voorkeursalternatief financieel kan worden gerealiseerd. Een te strak budgetplafond vergroot het risico dat op korte termijn een betaalbare, maar op lange termijn onvoldoende robuuste variant wordt gekozen, wat later tot extra kosten en aanpassingen kan leiden.

Wij wensen uw college veel succes bij de verdere uitwerking van de plannen en zijn te allen tijde bereid ons advies nader toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

Berend de Vries

BrabantAdvies,
voorzitter Provinciale Raad
voor de Leefomgeving

Sacha Ausems

voorzitter Provinciale
Raad Gezondheid

Wobine Buijs-
Glaudemans

voorzitter Sociaal-
Economische Raad
Brabant

Marius Zuurbier

voorzitter Young
Professionals
Brabant

COLOFON

Adviescommissie

Berend de Vries (PRL - voorzitter)
Floris Alkemade (PRL)
Erlend Deckers (PRL)
Marloes van Gent (YPB)
Jan Janse (PRL)
Ellen Kroese (SER Brabant)
Joep Pernot (PRL)
Paul Teeuwen (VNO-NCW Brabant Zeeland)
Koos van der Velden (PRG)
Ruud Leeijen (secretaris PRL)

Provinciale Raad voor de Leefomgeving (PRL)

Berend de Vries (voorzitter), Floris Alkemade, Erlend Deckers, Jan Janse, Frank van Mil, Ferry van de Mosselaer, Mariëlle Overboom, Joep Pernot, Frederike Praasterink, Peter Verlaan, Patrick Vermeulen, Ruud Leeijen (secretaris)

Sociaal-Economische Raad (SER) Brabant

Wobine Buijs-Glaudemans (voorzitter), Arna Arnautovic, Remco Beekers, John Blankendaal, Jeroen Bruinsma, Ellen Kroese, Jos van Kessel, Dees Melsen, Henri van Mil, Marian Thunissen, Huub Verbeek, Karin van Steensel (secretaris)

Provinciale Raad Gezondheid (PRG)

Sacha Ausems (voorzitter), Corné van Asten, Sebastiaan Baan, Leendert van Bree, John Dagevos, Maruška Lestrade-Brouwer, Erik de Ridder, Anne Staaedegaard-Huijbers, Koos van der Velden, Eveline Wouters, Judith van Groos (secretaris)

Young Professionals Brabant (YPB)

Marius Zuurbier (voorzitter), Marijn van Asseldonk, Niek van den Berk, Luke den Boer, Mara van Eijndhoven, Marloes van Gent, Ko Hamelink, Lieke Ijpelaar de Kok, Caroline Koevoets, Max Savonje, Eva Buwalda (secretaris)

Algemeen secretaris

Koen van der Veer

OVER BRABANTADVIES

Met de Provinciale Raad voor de Leefomgeving, Sociaal-Economische Raad (SER) Brabant, Provinciale Raad Gezondheid en de Young Professionals Brabant creëren we beweging en impact op strategische opgaven in Brabant. Dit doen we door uiteenlopende perspectieven te verbinden en ons brede netwerk in te zetten. Met onze scherpe en integrale advisering stimuleren we beweging in een breed maatschappelijk veld en versterken we de besluitvorming van de provincie.